

ПЕРЕДУМОВИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ПРАКТИЧНОГО ВИКОРИСТАННЯ МЕТОДІВ ТА ІНСТРУМЕНТІВ ТРАНСФОРМАЦІЙНОГО МЕНЕДЖМЕНТУ СУБ'ЄКТАМИ ГОСПОДАРЮВАННЯ

*Гордієнко Лариса Юріївна,
к.е.н., доц., каф. ДУ, ПА та РЕ
Харківського національного
економічного університету
імені Семена Кузнеця
e-mail: gordienkolarisa@ukr.net*

В умовах розвиненій ринковій економіці, як відомо, діють три провідних господарюючих суб'єкти: домогосподарства, підприємства (різних форм власності) і держава, яка виступає як колективний підприємець. Основними господарюючими суб'єктами, які зосереджують у своїй власності більшу частину суспільного капіталу (майна), є підприємства в різних організаційно-правових формах і їх об'єднання [1].

Сьогодні вітчизняні підприємства функціонують в умовах системної кризи, яка обумовлена низкою обставин (політичного, економічного, міжнародного, соціального та іншого характеру), а також реформаторських дій з боку держави, що визиває необхідність здійснення змін (часто трансформаційного характеру) на рівні суб'єктів господарювання.

Проблеми управління змінами, в тому числі трансформаційного характеру, як на макро- так і мікро рівні привертають значну увагу як вітчизняних, так і закордонних вчених та практиків, серед яких І. Адізес, І. Ансофф, Д. В. Бабич, С. В. Богачев, В. Г. Бодров, К. С. Вацьковські, А. С. Гальчинський, В. М. Геєць, Л. Д. Гітельман, Н. І. Гражевська, Ф. Ж. Гуїяр, І. Дурлік, В. Зеленців, Р. Кантер, Ж. Кімберлі, Л. Кларк, Р. Куїнн, Е. Маслик-Мусял, Г. Мінцберг, З. Миколайчик, В. П. Полуянов, В. С. Пономаренко, О. В. Раєвнева, А. Тяпукін, М. Хамер, та ін.

Однак, слід відмітити, що недостатньо уваги з боку науковців привертається проблемам практичного використання наукових методів та інструментів управління організаційними перетвореннями на рівні суб'єктів господарювання в умовах системних змін на макрорівні.

Метою статті є обґрунтування необхідності дослідження передумов та перспектив практичного використання методів та інструментів трансформаційного менеджменту суб'єктами господарювання.

Дослідження генезису формування окремих теоретичних положень управління організаційними трансформаціями привело автора до висновку про необхідність розгляду системи управління організаційними трансформаціями як складової системи управління підприємства та використання загальної методології науки управління для обґрунтування базових методологічних положень розбудови системи трансформаційного менеджменту [2].

Базуючись на методологічних основах побудови системи управління організаційними трансформаціями [2] та використовуючи системний підхід, автор вважає за доцільне при практичному використанні методів та інструментів трансформаційного менеджменту суб'єктами господарювання базуватися на таких методологічних положеннях:

виявлення передумов та обґрунтування можливості і необхідності здійснення організаційної трансформації;

формування мети (завдань) організаційної трансформації;

визначення виду організаційної трансформації;

визначення сутності та змісту трансформаційного менеджменту;

формування механізму функціонування системи трансформаційного менеджменту;

підбір управлінських інструментів, що забезпечують управління організаційними трансформаціями.

Авторське бачення змісту базових методологічних положень розбудови системи трансформаційного менеджменту на рівні підприємства як основного суб'єкта господарювання у ринковій економіці наведено у [2–5 та ін.].

При практичному використанні методів та інструментів трансформаційного менеджменту суб'єктами господарювання вважаємо за доцільне враховувати основні елементи, на яких має базуватися управління трансформаційними процесами, а саме: мета, процес управління, метод управління, комунікації, задача, закон, принцип, функція, технологія, рішення, характеристика інформаційного забезпечення, функціональні структури, організаційні відносини, система документообігу, організаційна структура.

Таким чином, трансформаційний менеджмент як практична діяльність, що базується на наукових засадах управління трансформаційними процесами, дає можливість існування формалізації й творчих підходів до практичного використання відповідних методів та інструментів цілеспрямованого впливу на здійснення трансформаційних змін.

Список використаних джерел

1. Справочник директора підприємства / под ред. М. Г. Лапусты. – М. : ИНФРА-М, 1996. – 704 с.
2. Гордієнко Л. Ю. Управління організаційними трансформаціями: теоретико-методологічні засади та управлінський інструментарій : монографія / Л. Ю. Гордієнко. – Харків : Вид. ХНЕУ, 2011. – 440 с.
3. Гордієнко Л. Ю. Концептуальні засади побудови системи трансформаційного менеджменту / Л. Ю. Гордієнко // Проблеми та перспективи розвитку підприємництва в Україні : Матеріали II Всеукр. наук-практ. конф. (17 – 18 травня 2006, м. Ялта) відп. Ред.. А. А. Мазаракі. – К. : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2006. – С. 71–73.
4. Гордієнко Л. Ю. Методологічна база трансформаційного менеджменту: структурно-компонентний аспект / Л. Ю. Гордієнко // Вісник Хмельницького національного університету. – 2008. – № 4. – Т. 2 (115) «Економічні науки». – С. 135–138.
5. Гордієнко Л. Ю. Науково-методологічний підхід до формування моделі розвитку підприємства за концепцією трансформаційного менеджменту / Л. Ю. Гордієнко // Формування ринкової економіки : зб. наук. праць. Спец. вип. Економіка підприємства: теорія і практика. – Ч. 1. – К. : КНЕУ, 2008. – С. 138–144.